

Verantwoord Beleggen

Wij hebben de overtuiging dat aandacht voor Environmental, Social en Governance (ESG)-criteria in het beleggingsproces bijdraagt aan een beter risico/rendementsprofiel van de beleggingsfondsen. Daarom voeren wij al vele jaren een Verantwoord Beleggen beleid. Dit document geeft een overzicht van de manier waarop wij binnen onze multi-manager beleggingsfondsen invulling geven aan verantwoord beleggen. Daarnaast adviseren wij pensioenfondsen over het integreren van verantwoord beleggen in hun beleggingsbeleid.

Voor een groot deel van het duurzaamheidsbeleid bundelt TKP Investments (TKPI) krachten met Aegon Asset Management, zoals ook beschreven is in het Aegon Responsibility Report. Aegon heeft de UN Principles of Responsible Investment (UNPRI) ondertekend. Daarmee onderschrijft ook TKPI het belang van aandacht voor duurzaamheid. Dit beleid wordt toegepast op zowel actieve- als passieve beleggingen in zowel aandelen als vastrentende waarden. In de kwartaal- en jaarverslagen geven wij uitleg over het gevoerde verantwoord beleggen beleid. Daarnaast wordt onze rol uitgebreid beschreven in het jaarlijkse duurzaamheidsverslag van Aegon.

Selectieproces externe managers

De ESG-criteria zijn een onderdeel van ons multi-manager selectie- en monitoring proces. Wij vinden het belangrijk dat de externe manager ESG-criteria integreert in zijn beleggingsproces. Daarnaast houden wij een vinger aan de pols doordat de portefeuille van de manager periodiek wordt gescreend op ESG-criteria. Hiervoor beschikken we over een database van MSCI waarin we zelf portefeuilles kunnen laten beoordelen. Hiermee hebben we inzicht in eventuele ESG risico's die de externe manager inneemt. Deze informatie kan gebruikt worden om zo nodig een dialoog met de externe manager aan te gaan. Daarnaast worden de namen van bedrijven die slecht scoren op ESG-criteria gerapporteerd aan onze portefeuillemanagers. Deze bedrijven worden vervolgens besproken in de periodieke overleggen met de externe managers. De externe managers worden aangemoedigd om deze punten mee te nemen in de dialoog met het bedrijf om het probleem te adresseren.

Screening en dialoog

Wij streven ernaar dat alle ondernemingen waarin wij voor onze klanten beleggen, zich gedragen volgens de Global Compact Principles (GCP), zoals samengesteld door de Verenigde Naties (VN). Dit zijn principes op het gebied van mensenrechten, milieu, arbeidsomstandigheden en anticorruptie. De Global Compact Principles zijn te vinden op de website: [The ten principles of the UN Global Compact](#)

Met een aantal van de ondernemingen die onvoldoende scoren, vindt jaarlijks een dialoog plaats. Dit wordt ook wel engagement genoemd. Het doel hiervan is de bedrijven te wijzen op hun tekortkomingen en een toelichting te vragen op het gevoerde beleid en het toekomstig beleid.

Voor de screening en de engagementactiviteiten maken wij gebruik van een gespecialiseerde externe partij, Sustainalytics. Deze partij screent jaarlijks de door TKPI beheerde portefeuilles. Sustainalytics zal de ondernemingen die niet conform de Global Compact Principles handelen, ertoe bewegen zich duurzamer op te stellen. Als na een periode van drie jaar blijkt dat de engagementactiviteiten niet tot het gewenste resultaat hebben geleid, wordt overwogen de betreffende bedrijven uit te sluiten. In dit verband worden momenteel tien bedrijven uitgesloten.

Uitsluitingen

In sommige gevallen kiezen wij op voorhand voor het uitsluiten van bedrijven en landen waarin wordt belegd. Eenmaal per jaar wordt de lijst met uitsluitingen aangepast.

Wij beleggen niet in bedrijven die direct betrokken zijn bij de productie, ontwikkeling, handel en onderhoud van controversiële wapens. Voor de bepaling van de lijst met uit te sluiten bedrijven, maken wij onder andere gebruik van de 'Controversial Weapons Radar' die door Sustainalytics, wordt opgesteld.

Als controversiële wapens zijn gedefinieerd:

- Anti-persoonsmijnen (Ottawa Treaty)
- Nucleaire wapens
- Biologische wapens (Biological and Toxic Weapons Convention)
- Chemische wapens (Chemical Weapons Convention)
- Clusterwapens (Convention on Cluster Munitions)
- Verarmd uraniummunitie
- Witte fosfor

Sustainalytics Criteria for involvement:

1. The company is currently involved in the development, production, maintenance or trade of the weapon;
2. The company is currently involved in the development, production, maintenance or trade of specifically designed key components for the functioning of the weapon, such as submunitions, fuses and warheads;
3. The company currently holds a stake of more than 20% in a company, or is currently owned for more than 50% by a company that is involved in controversial weapons based on the criteria 1 or 2.

Daarnaast beleggen wij niet in kolenmijnbouw bedrijven welke 30 procent of meer van hun omzet behalen uit de winning van thermisch kolen. Dit type kolen wordt verbrand met als doel elektriciteit en/of hitte op te wekken en heeft een sterk vervuilende impact op het milieu. Deze bedrijven lopen een groot risico met betrekking tot fossiele brandstoffen (de zogenaamde 'stranded assets')

Tabaksondernemingen zijn eveneens uitgesloten van het beleggingsuniversum. Het betreft ondernemingen welke meer dan 5% van de omzet behalen uit de productie van tabak en aan tabak gerelateerde producten. Het gebruik van tabak is een van de grootste factoren voor een aantal (chronische) ziekten. De toegebrachte schade aan de volksgezondheid is niet te verenigen met een maatschappelijk verantwoorde belegging.

Op basis van universeel erkende veroordelingen op het gebied van schending van mensenrechten sluiten wij een aantal landen uit. De meest belangrijke indicatoren van veroordelingen van staten zijn de sancties van de VN Veiligheidsraad of de Europese Unie (bijvoorbeeld een wapenembargo). De uit te sluiten beleggingen zijn staatsobligaties en overige leningen uitgegeven door centrale en lagere overheden van deze landen.

Aandacht voor actuele onderwerpen

Van tijd tot tijd wordt er door belangengroepen aandacht gevraagd voor bepaalde controverses. In dergelijke situaties brengen we in kaart of er in de multi-management beleggingsfondsen belegd wordt in genoemde bedrijven en toetsen we de aard van de controverses aan het beleid en de analyserapporten van Sustainalytics. Vervolgens geven we een korte reactie naar onze klanten.

Onroerend goed

Voor de onroerend goed beleggingen is TKPI aangesloten bij GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark), een wereldwijd initiatief voor het meten van de duurzaamheid van vastgoedportefeuilles en het verbeteren van de duurzaamheid. GRESB is samenwerkingen gestart met internationale organisaties die verantwoordelijk zijn voor de certificering van gebouwen. Deze certificaten (b.v. BREEAM en LEED) worden door kopers en huurders gebruikt bij hun keuze voor een gebouw. Met de samenwerking is het voor eigenaren van gebouwen eenvoudiger om data aan te leveren, hiermee wordt meer uniformiteit in de verschillende standaarden aangebracht en wordt de administratieve last voor gebouweigenaren minder. Ook voor investeerders zal het makkelijker worden om verschillende duurzaamheidsstandaarden met elkaar te vergelijken.

Corporate Governance

Pensioenfondsen hebben de wettelijke verplichting hun pensioenvermogen solide te beleggen om in staat te zijn de toegezegde pensioenen uit te keren. Hiervoor worden omvangrijke bedragen in beursgenoteerde ondernemingen belegd. Medebepalend voor de waardeontwikkeling van deze beleggingen is de kwaliteit van de Corporate Governance van de onderneming waarin wordt belegd. Corporate Governance is het stelsel van omgangsvormen voor bij de vennootschap en haar onderneming betrokken direct

belanghebbenden, vooral bestuurders, commissarissen en kapitaalverschaffers. De Nederlandse Corporate Governance Code, vraagt van institutionele beleggers dat zij bereid zijn om, als onderdeel van goede Corporate Governance, een dialoog aan te gaan met de vennootschappen waar zij in belegd zijn.

Eumedion

Wij zijn namens een aantal klanten aangesloten bij Eumedion. Eumedion houdt zich bezig met:

- Overleg bevorderen tussen institutionele beleggers onderling en met beursgenoteerde vennootschappen;
- Overleg voeren met de Nederlandse overheid, instellingen van de Europese Unie en andere relevante autoriteiten en organisaties;
- Wet- en regelgeving beïnvloeden;
- Diensten verlenen op het terrein van Corporate Governance aan haar deelnemers.

Stembeleid

Wij beleggen voor onze klanten wereldwijd in beursgenoteerde ondernemingen. Bij een algemene en buitengewone vergadering van aandeelhouders kan gebruik gemaakt worden van het stemrecht. In de praktijk stemmen wij als vermogensbeheerder en gevolmachtigde van de participanten in de TKPI beleggingsfondsen. Op deze manier maken onze klanten gebruik van hun stemrecht, wat overeenkomt met de aanbeveling van de Nederlandse Corporate Governance Code.

Voor het stemmen maken wij gebruik van een daartoe gespecialiseerd stemadviesbureau (ISS). Het stembeleid wordt toegepast op wereldwijd beursgenoteerde ondernemingen. Zij passen een duurzaam stembeleid toe, volgens de 'International Sustainability Proxy Voting Guidelines'. In principe volgt TKPI dit advies tenzij er moverende redenen zijn om hiervan af te wijken, zoals bijvoorbeeld een Eumedion Alert.

Ter voorkoming van enige schijn van belangenverstremgeling wordt niet gestemd op beursgenoteerde ondernemingen welke de sponsor zijn van klanten van TKPI of op beursgenoteerde ondernemingen welke een eigendomsbelang hebben in TKPI. De lijst met ondernemingen waarvoor geen gebruik wordt gemaakt van het stemrecht op de aandeelhoudersvergadering worden in elk geval jaarlijks getoetst.

Via de website geven wij inzicht in de uitgebrachte stemmen (TKPI Proxy Vote Disclosure).

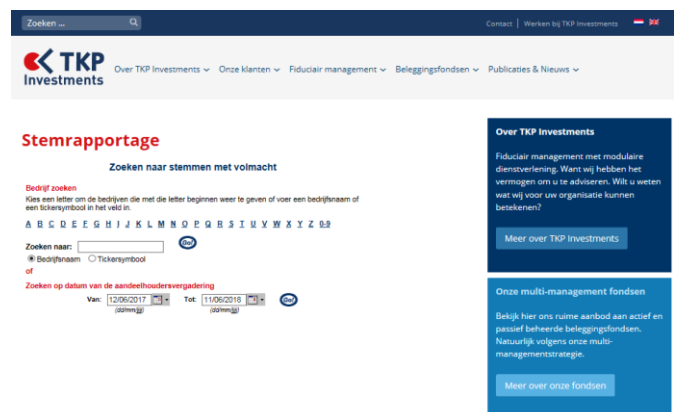
Beleggingsfonds

Naast het geïntegreerde verantwoord beleggen beleggingsbeleid, bieden wij het TKPI MM World Equity Index SRI fund aan. Dit fonds belegt wereldwijd in beursgenoteerde aandelen, die aan bepaalde eisen van duurzaamheid voldoen op basis van het best-in-class principe. Bij de aandelselectie wordt uitdrukkelijk rekening gehouden met waarden en normen ten aanzien van mens en milieu.

Maatwerkoplossingen

Binnen de multi-management beleggingsfondsen voeren wij een uitgebreid en generiek duurzaamheidsbeleid, waarmee onze klanten in staat zijn op een verantwoorde manier te beleggen. Indien een klant graag een eigen accent wil aanbrengen in het duurzame beleid, bieden wij daar diverse mogelijkheden voor. Voor de implementatie beschikken wij over een groot netwerk en hebben goede relaties met partijen die zijn gespecialiseerd in duurzaamheid.

Door middel van een discretionair mandaat is het voor een klant bijvoorbeeld mogelijk om een eigen lijst met uitsluitingen te hanteren (bijvoorbeeld uitsluiten van tabak) of is het mogelijk om een eigen thema, zoals kinderarbeid, te kiezen bij het voeren van engagementgesprekken. Over deze mogelijkheden gaan wij graag met onze klanten in gesprek.

Bijlage 1: Lijst met uitsluitingen 2018

Lijst met uitsluitingen controversiële wapenbedrijven 2018		
Bedrijfsnaam	Land	Opmerkingen
AECOM Technology Corporation	Verenigde Staten	
Aerojet Rocketdyne Holdings, Inc.	Verenigde Staten	
Airbus Group SE	Nederland / Frankrijk	
Areva	Frankrijk	
Aryt Industries Ltd.	Israël	
Ashot Ashkelon Industries Ltd.	Israël	
Babcock International Group	Verenigd Koninkrijk	
BAE Systems Plc	Verenigd Koninkrijk	
Boeing Company	Verenigde Staten	
BWX Technologies Inc.	Verenigde Staten	
China Aerospace International Holdings	China	
China Engine International Holdings Limited	China	
China National Nuclear Power Co., Ltd.	China	
China Shipbuilding Industry Company Limited	China	
China Shipbuilding Industry Group Power Co., Ltd.	China	
China Spacesat	China	
CNIM S.A.	Frankrijk	
CNNC International Limited	China	
Dassault Aviation S.A.	Frankrijk	
Ducommun Incorporated	Verenigde Staten	
Elbit Systems Ltd.	Israël	
Fluor Corporation	Verenigde Staten	
General Dynamics Corp.	Verenigde Staten	
Hanwha Chemical Corp.	Zuid Korea	
Hanwha Corporation	Zuid Korea	
Hanwha Techwin Co., Ltd.	Zuid Korea	
Honeywell International Inc.	Verenigde Staten	
Huntington Ingalls Industries Inc.	Verenigde Staten	
Jacobs Engineering Group Inc.	Verenigde Staten	
L&T Finance Holdings Ltd.	India	
L&T Technology Services Limited	India	Nieuw 2018
Larsen & Toubro Infotech Limited	India	Nieuw 2018
Larsen & Toubro Ltd.	India	
Lockheed Martin Corporation	Verenigde Staten	
Motovilikha Plants JSC	Rusland	
National Presto Industries Inc.	Verenigde Staten	Nieuw 2018
Norinco International Cooperation Ltd.	China	
North Navigation Control technology Co., Ltd.	China	
Northrop Grumman Corp	Verenigde Staten	
Orbital ATK, Inc.	Verenigde Staten	
Poongsan Corporation	Zuid Korea	
Poongsan Holdings Corporation	Zuid Korea	
Raytheon Co.	Verenigde Staten	
Rheinmetall AG	Duitsland	
S&T Dynamics Co., Ltd.	Zuid Korea	
S&T Holdings Co., Ltd.	Zuid Korea	
Safran S.A.	Frankrijk	
Serco Group	Verenigd Koninkrijk	
Singapore Technologies Engineering	Singapore	
SUFA Technology Industry Co.,Ltd.	China	
Textron Inc.	Verenigde Staten	
Thales	Frankrijk	
Walchandnagar Industries Limited	India	

Lijst met uitsluitingen bedrijven non-compliant aan UN Global Compact 2018 (onvoldoende resultaat engagement)		
Bedrijfsnaam	Land	Opmerkingen
Barrick Gold Corporation	Canada	
China Petroleum & Chemical Corp. (SINOPEC)	China	Nieuw in 2018
Freeport-McMoRan Inc.	Verenigde Staten	
Grupo México S.A.B. de C.V.	Mexico	
PetroChina Co. Ltd.	China	
Petroleos de Venezuela S.A. (PDVSA)	Venezuela	Nieuw in 2018
SNC Lavalin Group Inc.	Canada	
Southern Copper Corp.	Verenigde Staten	
Tokyo Electric Power Company Holdings Inc.	Japan	Nieuw in 2018
Wal-Mart Stores Inc.	Verenigde Staten	

Lijst met uitsluitingen kolenmijnbouw bedrijven 2018		
Bedrijfsnaam	Land	Opmerking
Acacia Coal Ltd.	Australië	
Adani Enterprises Limited	India	
Adani Power Limited	India	
Alliance Resource Partners L.P.	Verenigde Staten	
Alpha Natural Resources, Inc.	Verenigde Staten	
Arch Coal, Inc.	Verenigde Staten	
Banpu Public Company Limited	Thailand	
China Coal Energy Company Limited	China	
China Shenhua Energy Company Limited	China	
Cloud Peak Energy Inc.	Verenigde Staten	
CNX Coal Resources LP	Verenigde Staten	
Coal India Limited	India	
Coal of Africa Limited	Australië / Zuid Afrika	
Consol Energy Inc.	Verenigde Staten	
Datong Coal Industry Co., Ltd.	China	
Exxaro Resources Limited	Zuid-Afrika	
Foresight Energy L.P.	Verenigde Staten	
Guizhou Panjiang Refined Coal Co., Ltd.	China	
Hallador Energy Company	Verenigde Staten	
Hidili Industry International Development Limited	China	
Indo Tambangraya Megah Tbk PT	Indonesië	
Inner Mongolia Yitai Coal Co., Ltd.	China	
Jastrzebska Spolka Weglowa Spolka Akcyjna	Polen	Nieuw in 2018
Kuzbasskaya Toplivnaya Kompaniya PAO	Rusland	
Lubelski Wegiel Bogdanka SA	Polen	
New Hope Corporation Limited	Australië	
New World Resources Plc	Verenigd Koninkrijk	
Peabody Energy Corporation	Verenigde Staten	
Pingdingshan Tianan Coal. Mining Co., Ltd	China	
PT Adaro Energy Tbk	Indonesië	
PT Bumi Resources Tbk	Indonesië	
PT Harum Energy Tbk	Indonesië	
PT United Tractors Tbk	Indonesië	
Sasol Limited	Zuid-Afrika	
Semirara Mining Corporation	Filipijnen	
Shanghai Datun Energy Resources Co., Ltd.	China	
Shanxi Lu'an Environmental Energy Development Co., Ltd.	China	
Westmoreland Coal Company	Verenigde Staten	
White Energy Company Limited	Australië	
Whitehaven Coal Ltd.	Australië	
Yancoal Australia Ltd.	Australië	
Yang Quan Coal Industry (Group) Co., Ltd.	China	
Yanzhou Coal Mining Company Limited	China	

Lijst met uitsluitingen tabaksondernemingen 2018

Bedrijfsnaam	Land
22nd Century Group Inc.	Verenigde Staten
Al-Eqbal Investment Co. Plc.	Jordanië
Alliance One International Inc.	Verenigde Staten
Altria Group Inc.	Verenigde Staten
British American Tobacco Plc.	Groot-Brittanië
British American Tobacco (Malaysia) Berhad	Malaysia
British American Tobacco Bangladesh Co. Ltd.	Bangladesh
British American Tobacco Kenya Ltd.	Kenya
British American Tobacco Uganda Ltd.	Uganda
British American Tobacco Zimbabwe Holdings Ltd.	Zimbabwe
British American Tobacco Vranje a.d. Vranje	Servië
Bulgartabac holding AD	Bulgarije
CarrerasLtd.	Jamaica
Ceylon Tobacco Company Plc.	Sri Lanka
Cong Ty Co Phan Ngan Son	Vietnam
CTO Public Company Ltd.	Cyprus
Duvanska Industrija ad Bujanovac	Servië
Duvanska Industrija Coka	Servië
Duvanski Kombinat ad u stecaju Podgorica	Montenegro
Eastern Co SAE	Egypte
Fabrika Duhana Sarajevo	Bosnië-Herzegovina
Godfrey Phillips India Limited	India
Golden Tobacco Ltd.	India
Gotse Delchev Tabac AD	Bulgarije
Hrvatski Duhani dd	Kroatië
Huabao International Holdings Limited	China
Imperial Brands Plc.	Groot-Brittanië
ITC Ltd.	India
Japan Tobacco Inc.	Japan
Jerusalem Cigarette Co. Ltd.	Palestina
Karelia Tobacco Company Inc. SA	Griekenland
Khyber Tobacco Company Ltd.	Pakistan
KT&G Corporation	Zuid-Korea
Nicotiana BT Holding AD	Bulgarije
NTC Industries Ltd.	India
Pakistan Tobacco Company Ltd.	Pakistan
Philip Morris (Pakistan) Ltd.	Pakistan
Philip Morris CR as	Tsjechië
Philip Morris International Inc.	Verenigde Staten
Philip Morris Operations a.d. Nis	Servië
PT Bentoel Internasional Investama Tbk	Indonesië
PT Gudang Garam Tbk	Indonesië
PT Hanjaya Mandala Sampoerna Tbk	Indonesië
Scandinavian Tobacco Group A/S	Denemarken
Schweizer-Mauduit International Inc.	Verenigde Staten
Shanghai Industrial Holdings Limited	China
Shumen Tabac AD	Bulgarije
Sinnar Bidi Udyog Ltd	India
Slantse Stara Zagora Tabak AD	Bulgarije
Societe Ivoirienne des Tabacs SA	Ivoorkust
Swedish Match AB	Zweden
Tanzania Cigarette Co Ltd	Tanzania
The West Indian Tobacco Company Ltd.	Trinidad en Tobago
Turning Point Brands Inc.	Verenigde Staten
Tutunski Kombinat AD Prilep	Macedonië
Union Tobacco and Cigarette Industries Company PSC	Jordanië
Universal Corporation	Verenigde Staten
Vector Group Ltd.	Verenigde Staten
Virat Crane Industries Ltd	India
VST Industries Ltd.	India
Wismilak Inti Makmur Tbk PT	Indonesië

Lijst met uitgesloten landen 2018	
Landen	
Burma / Myanmar	
Centraal Afrikaanse Republiek	
Democratische Republiek Congo	
Eritrea	
Iran	
Libië	
Noord Korea	
Soedan	
Zuid-Soedan	
Somalië	
Syrië	
Wit Rusland / Belarus	
Zimbabwe	

** When the exclusion list is updated there is a maximum transition period of 31 days (prior to the inception date) in order to execute the necessary transactions in the portfolios.*

In this transition period it is allowed to sell those securities which will be added to the new exclusion list, and invest in those securities which will be removed from the exclusion list.